

УДК 658.15

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПІДПРИЄМСТВОМ ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Любий С.П., студент,
Чорненька Л. М., к.е.н., доцент,
кафедри адміністративного менеджменту та ЗЕД *Національний університет
біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна*

У сучасному глобалізованому середовищі міжнародна торгівля та експортна діяльність є ключовими напрямками розвитку підприємств, що визначають їхню конкурентоспроможність та економічну стабільність. Проте реалізація зовнішньоекономічних операцій супроводжується численними ризиками, пов'язаними з політичними, економічними, логістичними, фінансовими та соціальними чинниками. В умовах воєнного стану та нестабільності валютного ринку питання управління ризиками при здійсненні експортних операцій для українських компаній набуває особливої актуальності [1].

Для підприємств, які здійснюють експорт аграрної продукції, правильний вибір методології управління ризиками є критично важливим. Використання традиційних підходів, що орієнтовані лише на мінімізацію загроз, вже не забезпечує належного рівня конкурентоспроможності. Лише інтегрований підхід, рекомендований міжнародними стандартами, дозволяє комплексно поєднувати

стратегічні та операційні рішення, реагувати на зміни глобального ринку та забезпечувати стійкість бізнесу навіть у кризових умовах.

Система управління ризиками охоплює процеси ідентифікації, оцінки, попередження, мінімізації та моніторингу можливих втрат, які можуть виникати внаслідок дії зовнішніх чи внутрішніх факторів. Вона є складовою стратегічного менеджменту підприємства та безпосередньо впливає на його фінансові результати, імідж і стійкість на міжнародному ринку. Особливої уваги набуває інтеграція підходів ризик-менеджменту до стратегічного планування експортної діяльності, що передбачає застосування стандартів ISO 31000:2018 та COSO ERM [2].

Етапи управління ризиками складають основу міжнародних моделей управління ризиками, зокрема стандарту ISO 31000:2018, який рекомендує застосовувати їх у вигляді циклічного процесу, що постійно вдосконалюється.

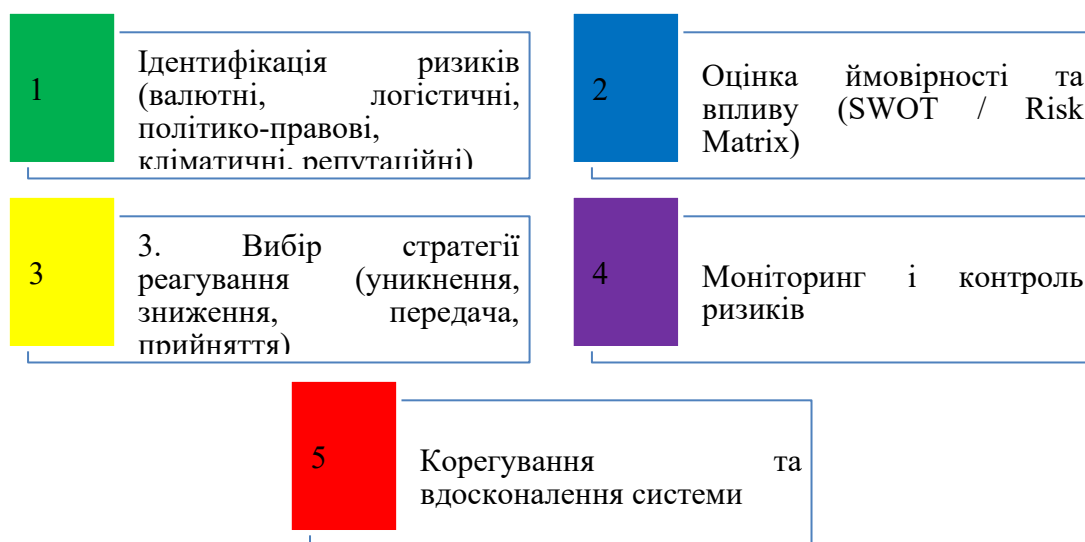

Рис 1. Етапи управління ризиками в експортній діяльності підприємства

Яскравим прикладом процесу використання систем управління ризиками при здійсненні експортних операцій є ПрАТ «Астарта-Київ». Підприємство спеціалізується на виробництві та експорті агропродовольчої продукції, зокрема цукру, сої та кукурудзи. Ключовими ризиками для компанії є валютні, логістичні, політико-правові та природно-кліматичні. Валютні ризики зумовлені коливаннями курсу гривні та долара США, логістичні — змінами транспортних маршрутів через воєнні дії та обмеження морських перевезень. Політико-правові ризики виникають внаслідок частих змін митного та податкового законодавства, а кліматичні — через нестабільність погодних умов і зниження врожайності. Усе це створює додаткове

навантаження на експортну діяльність та вимагає адаптації механізмів управління ризиками [3]. Система ризик-менеджменту підприємства має переважно реактивний характер і зосереджена на подоланні наслідків ризиків, а не на їх попередженні. Для підвищення ефективності використовують впровадження інтегрованої системи управління ризиками, орієнтовану на раннє виявлення загроз, розробку планів реагування та постійний моніторинг. Серед ключових рекомендацій може бути: диверсифікація ринків збуту, впровадження системи страхування експортних операцій, використання цифрових інструментів моніторингу ризиків і побудова резервних логістичних маршрутів [1; 3].

Таким чином, ефективне управління ризиками в експортній діяльності є важливою умовою стратегічного розвитку підприємств аграрного сектору. Його запровадження дозволяє підвищити адаптивність бізнесу до глобальних змін, забезпечити стабільне зростання та зміцнення позицій України як надійного партнера на світовому ринку.

Список використаних джерел:

1. ISO 31000:2018 Risk Management — Guidelines. International Organization for Standardization.
2. Байдала В., Єрмаков О., Тюріна А. та ін. Соціально-економічні виклики у контексті сталого розвитку аграрного бізнесу. Київ: Нова столиця, 2023. 208 с.
3. Гросул В. А., Мамаєва Г. С. Теоретичні підходи щодо визначення сутності стійкого розвитку підприємства. *Сталий розвиток економіки*, 2022, № 7, с. 104–107.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЛЕЙБНИЦ-ІНСТИТУТ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ
В КРАЇНАХ З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ (НІМЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ВАЙЄНШТЕФАН-ТРИЗДОРФ (НІМЕЧЧИНА)
СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРИ (СЛОВАЧЧИНА)
ЛАТВІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ (ЛАТВІЯ)

Факультет аграрного менеджменту

**Кафедра адміністративного менеджменту та
зовнішньоекономічної діяльності**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
студентів, аспірантів та молодих вчених**

**«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»**

04 листопада 2025 р.

Київ - 2025

УДК 338.43.01/.01 (075.8)

Науково-редакційна колегія:

Організаційний комітет:

ТОНХА Оксана – проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності НУБіП України, д.с.-г.н., професор, голова оргкомітету

ОСТАПЧУК Анатолій – в.о. декана факультету аграрного менеджменту, к.е.н., доцент, співголова оргкомітету

ШЛАУДЕРЕР Ральф – керівник Міжнародної школи Університету прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Міжнародний представник факультету сільського господарства, Представник з питань міжнародних освітніх програм і співпраці, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ГОРСЬКА Єлена – декан факультету економіки та менеджменту Словацького аграрного університету в Нітрі, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ПЕРЕХОЖУК Олександр – старший науковий співробітник Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою, PhD, професор, співголова оргкомітету

ЗЕВЕРТЕ-РІВЗА Сандія – дослідник Латвійського університету наук про життя та технологій, PhD, доцент, співголова оргкомітету

Члени оргкомітету:

КОВТУН Олена – завідувач кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, к.е.н., доцент;

БАСЮК Дарія – професор кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, д.е.н., професор

ЖЕМОЙДА Олександр – д.е.н., професор

ІБАТУЛЛІН Марат – д.е.н., професор

МОСТЕНСЬКА Тетяна – д.е.н., професор

ГОЛОМША Наталія – к.е.н., доцент

ДАВИДЕНКО Володимир – к.е.н., доцент

ДІБРОВА Лариса – к.е.н., доцент

КОВАЛЕНКО Наталія – к.е.н., доцент

КОЛЕСНИК Максим – к.е.н., доцент

КОСТЮК Ольга – к.е.н., доцент

КУЗЬМЕНКО Сергій – к.е.н., доцент

РАЛКО Олександра – к.е.н., доцент

ТЮРІНА Альона – к.е.н., доцент

ЧОРНЕНЬКА Людмила – к.е.н., доцент

ЯНЧЕВСЬКИЙ Руслан – к.е.н., доцент

ФАЙЧУК Олександр – к.е.н., доцент, секретар оргкомітету

МІЩЕНКО Іван – к.е.н., доцент, відповідальний за випуск збірника тез

Затверджено та рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради факультета аграрного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України (*протокол №4 від 20 листопада 2025 р.*).

«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 04 листопада 2025 р. – К.: НУБіП України, 2025. – 245 с.

У збірнику представлені результати дослідження проблем сучасного менеджменту в умовах воєнного стану та інтеграції України до ЄС. Видання розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, практиків і всіх тих, хто цікавиться питаннями сучасних підходів до управління підприємствами і національним господарством.

Матеріали викладені в авторській редакції. Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть автори.

© Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, факультет аграрного менеджменту НУБіП України, 2025

© Автори